የማሕበረ ግዩራን ዘረ ኢትዮጵያ 26ኛ ዓመታዊ በዓል ላይ
ስለግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለ ሥላሤ
በዶክተር ዳዊት ዘውዴ የቀረበ ምስክርነት

ዋሽንግተን ዲ.ሲ.
ግንቦት 19 ቀን 2010 ዓ.ም.

ጌታው ሊቀ መንበር

የተከበራችሁ በአሜሪካ የማሕበረ ግዩራን ዘረ ኢትዮጵያ አመራርና አባላት

ክቡራትና ክቡራን

የገናናው የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት የግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሤን ብልህና አርቆ አስተዋይነት የተሞላበት የአመራር ዘመን በአጭሩ ለማሳየትና ምስክርነት ለማቅረብ እፊታችሁ በመገኘቴ ከፍ ያለ ክብርና የተለየ ርካታ ይሰማኛል፡፡

ከሁሉ አስቀድሜ በዚህ መድረክ ላይ እንድሳተፍ ለጋበዙኝ፣ በአሜሪካ የማሕበረ ግዩራን ዘረ ኢትዮጵያ አመራር ጥልቅ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡ በስደት ላይ የሚገኙ ወገኖቻችን' ያለፉትን ነገሥታት መሪዎቻችንን በማሰብና በማከበር፣ ድንቅ የአገራችን ታሪክ እንዲያንሰራራ ይህንን ክብረ በ¯M ላዘጋጁልን የድርጅቱ አባላትም አክብሮትና አድናቆቴን እገልፃለሁ፡፡

የአፄ ኃይለ ሥላሤ ዝክረ ታሪክ 'ሕይወቴና የኢትዮጵያ ርምጃ' በሚል ከእርሳቸው ብዕር ከተገኘ የግል ታሪካቸው ሌላ በአገር ውስጥና በውጭ የታሪክ ምሁራንና የስነ ፖለቲካ ጸሐፊዎች በሰፊው ተዘክሯል ተነግሯልም፡፡ ተጨልፎ የማያልቅ ምንጭ ነውና ይህ ወደፊትም ይቀጥላል፡፡ በዛሬው ምሽት የኔ ትሁት አስተዋጽኦ የሚሆነው፣ የግርማዊነታቸውን ብልህና አርቆ አስተዋይ አመራር በአጭሩ በማንሳትና በማገናዘብ በእነዚህ ባሕርያት ላይ ያተኩራል፡፡

ባለፉት አምሳ ያህል ዓመታት የአገራችንን ታሪክ በመከለስ፣ በመበከልና፣ በማኮሰስ የቀድሞ ነገሥታትና መሪዎቻችን በጎ አስተዋጽኦዎች እንዲጣጣሉና እንዲረሱ ያለሰለሰ ዘመቻ ተኪያሂዷል፡፡ በተለይ የግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሤ ስም፣ ከኢትዮጵያ ሕዝብ ልብ አልወጣም ብሎ አስቸገረ እንጂ🔔 ይጠሩበት ከነበሩት ተቋሞች ስያሜም ላይ ተፍቀው ቆይተዋል፡፡

ለረዥም ዘመናት የአገራችን መሪዎችና ነገሥታቶቻችን ኢትዮጵያን በነፃነቷና በአንድነቷ ጠብቀው ከማቆየት ሌላ፣ በዘመኑ በነበረው ሥርዓት፣ የአገር አስተዳደርን በማስፈንና የሕዝቦቿንም ኑሮ በማጎልበት ረገድ ጊዜያቸው ያስቻላቸውን ፈጽመው አልፈዋል፡፡ መዘከር የሚገባቸውም በነበሩበት ዘመን ልክ መሆን አለበት፡፡

ሊቀ መንበር፣ ክቡራትና ክቡራን

በዳግማዊ አፄ ምኒልክ የተጀመረውን የልማት ጥረት በእጅጉ ወደፊት በማራመድ፣ ኢትዮጵያ የዘመናዊ ሥልጣኔ ተካፋይ እንድትሆን የሚያስችላትን ተግባራት በመፈጸም፣ ለአገራችን ዘመናዊ እድገት ጽኑ መሠረት ለመጣል የበቁት ግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለ ሥላሴ ናቸው፡፡ ይህን ያልኩበትን አርቆ አስተዋይነትና ብልህነትን የተላበሰ አመራር ለማሳየት አራት ዓበይት የአገልግሎት ዘርፎችን አነሳለሁ፡፡

እነዚህም፣

- የዘመናዊ ብሄረ መንግሥት ግንባታ
- የትምህርት እድገትና መስፋፋት
- የውጭ ግንኙነቶች ጥንካሬና
- የልማትና ≠ማኅበራዊ አገልግሎት እድገት

ይሆናሉ

ግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለ ሥላሤ አርቀው ካሰቡበትና ከተለሟቸው ተግባራት ቀዳሚው፣ የተሟላ ብሔረ መንግሥት ግንባታ ላይ ያነጣጠረው ሥራቸው ነው፡፡ ለአንድ አገር ሕዝብ የሰከነ ወደፊትን ለማረጋገጥ፣ የተማከለ ዘመናዊ የመንግሥት አመራርና አስተዳደር ዘይቤን መዘርጋት ወሳኝ መነሻ መሆኑን በመገንዘብ በዚህ ረገድ ግርማዊነታቸው ያደረጉት ትግልና ጥረት ውጤታማ ነበር፡፡

በ1916 ዓ.ም ገና አልጋወራሽ ተፈሪ መኰንን □ሮሉ ዕውቀትንና ልምድን ለመቅሰምና ለመተዋወቅ፣ ለመጀመሪያ ጊዜ ከአገር ውጭ በመጓዝ፣ እየሩሳሌምንና የአውሮፓ አገሮችን ጎብኝተው' አገራችን የቱን ያህል ኋላ ቀር እንደነበረች በንፅፅር አይተዋል፡፡ በመሰልጠን ላይ ከነበሩ አገሮች ጎን ኢትዮጵያ በእኩልነት እንድትሰለፍ የሚጠ፩s□ውን ሥራዎች በጠዋቱ ለመረዳትም ችለዋል፡፡

የኢትዮጵያን ሕዝብ ወደተሻለ ሕይወትና የሥልጣኔ ደረጃ ለማድረስ ጽኑ ፍላጎት ስላደረባቸውም የተገነዘቡትን ዕውቀትና ያዩትን ዘመናዊነት ለመከተል በብልህነትና ቆራጥነት ተጉዘዋል፡፡ ለዚህም ግርማዊነታቸው ከመኳንንቱ፣ ከቤተክህነቱ ከመሣፍቱና ከባላባቱ ጋር ብልህነት የተሞላበት ትግል አካሂደዋል፡፡

ከአፄ ቴዎድሮስና ከአፄ ዮሐንስ ጀምሮ በተወሰዱ እርምጃዎች እየተዳከሙ የመጡ ቢሆኑም በቅድሚያ የባርነት ሥርዓትን በዚያው በአልጋወራሽነት ዘመናቸው ያመከኑ ሲሆን፣ ለበርካታ ዘመናት ሰፍኖ የቆየውንም መሣፍንታዊና ባላባታዊ አገዛዝ ጃንሆይ ቀስ በቀስ አክስመዋል፡፡ እነዚህ ከመነሻው የተወሰዱ ርምጃዎቻቸው ወደፊት ለኢትዮጵያ ላሰቡላት ዓለም አቀፋዊ ተቀባይነት ጥሩ ጅምር ሆነውላቸዋል፡፡

ከቡራትና ከቡራን፣

ኢትዮጵያ እንደ አንድ መንግሥት ከቆመችበት ጊዜ ጀምሮ ከሕግ ውጭ ባትኖርም አስተዳደሩ መንፈሣዊውና ስጋዊው የተዋሐደበት ነበር፡፡ ከ 15 ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ጀምሮ ደግሞ 'ፍትሐ ነገሥት' በሚል ሥያሜ ሕገ ኦሪትና ሕገ ወንጌል በአንድነት ሲሠራባቸው ቆይተዋል፡፡

ንጉሠ ነገሥቱ የአገሪቱን አመራር ቅርጽ ዘመናዊ ለማድረግ፣ በቁርጠኝነት በመነሳት ዘውድ በጫኑ በዓመቱ በ1924 ዓ.ም በኢትዮጵያ የመጀመሪያውን የተጻፈ ሕገ መንግሥት ፈቅደው በሥራ ላይ አውለዋል፡፡ የዜጎች ሃሳብ የሚደመጥበትና፣ እንደራሴዎችም የሚመ💣ሩበት ፓርላማም አቋቁመዋል፡፡ በ1948 ዓ.ም ይህንን

ሕገ መንግሥት ሲያሻሽሉም አርቆ አስተዋይ ዓላማቸው፣ ሕዝቡ በእውቀትና በኑሮው ሲበረታ የአገር አስተዳደር አላፊነቱን ለመረከብ እንዲችል መንገዱን ለመቀየስ ነበር፡፡

የፍትሕና የግብር ሥርዓቱን በተመለከተ ደግሞ ቀድሞ በመሣፍንትና መኳንንት ፈቃድ ሲመራ ከነበረው ከተዛባ ችሎትና በዘፈቀደ ሲጣል ከቆየው ግብር በማላቀቅ በሕግ የተገደበ የፍትህ ሥርዓትን በመዘርጋትና በሕጋዊነት በተከለሉ የቀረጥና የግብር ደንቦች በማውረድ ፈር የቀደደ አመራርና አስተዳደር የመሠረቱት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሤ ናቸው፡፡ ከ1952 ዓ.ም ጀምሮ በተከታታይ የፍትሐብሔርና የወንጀለኛ መቅጫ ሕጎች የንግድና የባሕር፣ የወሕኒና የመታረሚያ ቤቶች ሌሎችም በርካታ የአስተዳደር ሕጎች ደንቦችና ሥርዓቶች በየጊዜው የተገለፁባቸውና የተሻሻሉባቸው ዓመታት ነበሩ፡፡

ዘመናዊ አስተዳደር በመቅረጽም፣ አገራዊ ተቋሞችን አስፋፍተው መንግሥት በጠቅላይ ሚኒስትር እንዲመራና በምክር ቤቱ የሚወጡ ሕጎችን እንዲያስፈጽም የሚኒስትሮች ምክር ቤት ሃላፊነት እንዲሆን አድርገዋል፡፡

በየክፍላተ ሃገሩም ዘመናዊ አሠራር እንዲጎለብት፣ በጠቅላይ ግዛት በአውራጃና ወረዳ ተደላድሎ' በትውልድ መሆኑ ቀርቶ በችሎታቸው ብቁ የሆኑ ዜጎች ሕዝቡን እንዲያስተዳድሩ ሹመዋል፡፡ በብልህ አስተዳደራቸውም በመላ አገሪቱ ውስጥ ሕዝቡ በነፃነት ተዘዋውሮ መኖር በሚፈልግበት አካባቢ ምርጫውን የማድረግ መብቱ እንዲከበር የአገሪቱን የውስጥ ሰላም አስፍነዋል፡፡

እነዚህ መሠረታዊ እንቅስቃሴዎቻቸው የኢትዮጵያን አመራርና አስተዳደር ወደ ዕውን ብሔረ መንግሥትነት የሚያሸጋግሩበትን ጽኑ ምሰሶዎች ለማቆም አስችሏቸዋል፡፡

ሊቀ መንበር' ክቡራትና ክቡራን፣

ጃንሆይ ሁለተኛውና ዓቢይ ተግባራቸው ያደረጉት ትምህርት□ Pስፋፋት ነው፡፡ ሲጀምሩት ከመሣፍንትና መኳንንት ቡድን፣ እንዲሁም ከሃይማኖት አባቶች ተቃውሞ ቢደርስባቸውም፣ በብርቱ ትግልና ባላሰለሰ ጥረት በላቀ ብቃት ተወጥተውታል፡፡ ግርማዊነታቸው ሕዝባቸውን ወደ ሥልጣኔ ለማሸጋገር በየሙያው ዘርፍ የሠለጠነ የሰው ሃይል ማደራጀት አስፈላጊነቱን በውል ስለተረዱ ለረዥም ዘመናት በርካታ የመማሪያና የማሠልጠኛ ተቋማትን ለመመሥረትና ለማጎልበት ደክመዋል፡፡ ለዚህም ርዕያቸው ተገዢነታቸውን የሚመሰክረው ለሃያ ሁለት ዓመታት የትምህርት ሚኒስትርነትን ሥልጣን ይዘው መቆየታቸው ነው፡፡ ወደኋላም ከአባታቸው የወረሱትን መኖሪያ ቤትና ግቢያቸውን በመቸር የመጀመሪያውን የአገራችን ዩኒቨርሲቲ መሥርተዋል፡፡

በእነዚህ ዓመታት በአገራችን ቀድሞ ከሚታወቀው የቤተክህነት ዕውቀት በተጨማሪ፣ ዘመናዊ ትምህርትና ሥልጣኔን ያከሉ የቀለም ትምህርት ቤቶች፣ በተጨማሪ በተለያዩ የሙያ ዘርፎች በርካታ ማሰልጠኛዎችን በመዘርጋት ቀዳሚ ንጉሠ ነገሥት ናቸው፡፡ በቤተክህነትም ውስጥ በግዕዝ ቋንቋ ብቻ ተገድቦ የቆየውን ሰፊ የዕውቀት ማኅደር መ©Hየ□↔ ሊጠቀስ የሚገባው □ቢÃ Y^ ነው፡፡

እነሆ የኢትዮጵያን ወጣቶች በነበረ አቅም በአገር ውስጥና በውጭ አገር በነፃ በማስተማር፣ እስከዛሬ ላለነውና ለወደፊቱም ትውልድ ያተረፉለት ከፍተኛ ቅርስ፣ በዚህ የትምህርት ዘርፍ ያስገኙት ዕድገት ነው፡፡

በአስተዳደር፣ በጤና አጠባበቅ፣ በንግድና ስነጥበባት፣ በግብርናና በእንስሳት ሃብት ሙያ፣ እንዲሁም በተለያዩ የውትድርናና የፖሊስ ማሰልጠኛ ተቋማት ማደርጀታቸውና ከእነዚህ ተቋማት የተገኙትንም ፍሬዎች በየሥራው ዘርፍ ሁሉ ኢትዮጵያ አሁን ለደረሰችበት ደረጃ ፅኑ መሠረት በዘመናቸው ያቆሙት ግርማዊነታቸው ናቸው፡፡ በአፍሪካ አሕጉር ቀደምት የሆኑ ምርጥ የወታደርና ፖሊስ ማሰልጠኛ አካዳሚዎች የኢትዮጵያን የመጀመሪያዎቹን ዘመናዊ ≠ቋሚ ጦር መኰንኖችን አስመርቀውባቸዋል∀∀

ከከተሜው ተለይቶ የገጠሩ የኢትዮጵያ ወጣት ከዕውቀት መሶብ እንዳይለይ፣ እንዲፈቃቀርና እንዲተሣሠር አርቀው በማሰብ ከየጠቅላይ ግዛቱ የአገር ሽማግሌዎችና ባላባቶች ያቀረቧቸውን ወጣቶች በአዳሪ ትምህርት ቤት አሰባስበው ዘመናዊ ትምህርት እንዲቀስሙ አባታዊ ከሆነ እንክብካቤ ጭምር አቅርበውላቸዋል፡፡ ብልህና አርቆ አስተዋይነታቸው ለኢትዮጵያ ብቻ አልተወሰነም፡፡ በነፃነት ትግል ላይ ከነበሩ የአፍሪካ አገሮችም እንዲሁ ወጣቶችን በማምጣት በአዳሪ ተማሪነት የኮሌጅና የጦር ትምህርት ዕድል ለአፍሪካ ነፃ አውጭ ታጋዮች ጭምር በነፃ አበርክተዋል፡፡

ሊቀ መንበር፣ ክቡራትና ክቡራን፣

ሶስተኛው የግርማዊነታቸውን ታላቅና ብልህ መሪነትን ሲመሰክር የሚኖረው በውጭ ግንኙነቶች መስክ ያበረከቷቸው በርካታ ቁም ነገሮች ስለሆኑ በአጭሩም ቢሆን እገልፃቸዋለሁ፡፡

ቀደም ሲል ባነሳሁት የአውሮፓ ጉብኝታቸው፣ ኢትዮጵያ ≠ዘኔቩ ዓለም መንግሥታት ማኅበር አባል እንድትሆን ብርቱ ተቃውሞ የገጠማቸው ቢሆንም፣ በአመኑበት ፀንተው ስለገፉበት፣ ከብዙ ድካም በኋላ ከዘመኑ ሃያላን መንግሥታት ጎን አገራችንን ለማሰለፍ ችለዋል፡፡ ቆይቶም ኢትዮጵያ የግፈኛው ፋሺስት ኢጣልያ ጥቃት ሲደርስባትና ማኅበሩ ድጋፍ ሲነፈጋቸው፣ ኃይለ ሥላሴ ድርጊታቸውን በመኰነን "እግዚአብሔርና ታሪክ ፍርዳችሁን ሲያስታውሱት ይኖራሉ" በሚል ትንቢታቸውን አሰምተውበታል፡፡ በዕውን ፍርድ ያጎደለ ማሕበር ስለነበረም ከጥቂት ዓመታት በኋላ ሲፈርስ ለማየት በቅተዋል፡፡

ከዚያም በስደት ወደ እንግሊዝ አገር ባዝ ከተማ ተጉዘው፣ በውጭ አገራት ለኢትዮጵያ ወዳጆችንና ደጋፊዎችን ሲያሰባስቡ ቆይተዋል፡፡ በውጭ ካደራጇቸው ደጋፊዎች መካከል እኛን መሰሎቹን ጥቁር ሕዝቦች ለአገራቸው ፈተና አጋር ኃይል እንዲሆኑ አድርገዋል፡፡ ከቀደምት የኢትዮጵያ ሐኪሞች አንዱ የሆኑትን ዶ/ር መላኩ በያንን ወደ አሜሪካ በመላክ ከጥቁር አሜሪካውያን እንቅስቃሴ ጋር የኢትዮጵያን ትግል ለማያያዝ ያደረጉት ጥረት በምሳሌነት የሚጠቀስ ነው፡፡

ከአሜሪካም ባሻገር ከበዓለ ንግሣቸው ጊዜ ጀምሮ በአስተዳደር ዘመናቸው በሙሉ የግርማዊነታቸው ስብዕና መላውን የጥቁር ህዝብ ሲያስደምም ኖሯል፡፡ ለዚህ ሌላው ማመላከቻ በጃማይካ እና ሌሎች የካሪቢያን ደሴቶች በትውልድ ስማቸው እና በገናናው ታሪካቸው ላይ ተመስርቶ የተጀመረው "የራስ ተፈሪያን" መለኮታዊ ንቅናቄ ነው፡፡ እነሆ እስከ ዛሬም ግርማዊነታቸው በእነዚህ ህዝቦች ታሪክ፣ ባህል እና እምነት ውስጥ 'ጃ' ያሰኛቸውን ልዩ ሥፍራ ይዘው ይወደሳሉ፡፡

ሊቀ መንበር ክቡራትና ክቡራን

አውሮፓውያን የፋሺስትን ወረራና መከራ በተራቸው በቀመሱበት ጊዜ ጃንሆይ በብልህነት አግባብ "በኔ አገር አርበኞቼ ፋሺስትን እያዳከሙ ስለሆነ ከዚያ ላንሳላችሁ" በሚል ብልህ አቀራረብ የቸርችልን መንግሥት አሣምነው የእንግሊዝን ጦር ትብብርና ድጋፍ ለኢትዮጵያ አርበኞች ለማስገኘት ችለዋል፡፡

በ1933 ዓ.ም ወደ አገራቸው በድል አድራጊነት ከተመለሱ በኋላ እንግሊዞቹ በተራቸው በጣልያኖቹ አግር ተንሰራፍተው የመሪነት ስልጣናቸውን ሙሉ በሙሉ እንዳይዙ ሲያውኳቸው፣ ወደ አሜሪካ መሪ ወደ ፕሬዚደንት ሩዝቬልት ተጠግተው ትዕግሥትና ብርታት በተሞላበት የዲፕሎማሲ ጥረት ሙሉ የንጉሠ ነገሥትነት ሥልጣናቸውን ለመመለስ በቅተዋል፡፡

በ1938 ዓም የጄኔቫውን የመንግሥታት ማሕበር የተካው የተባበሩት መንግሥታት ሲቋቋም፣ መሥራች አባል በመሆን ኢትዮጵያ ታሪካዊ ቦታዋን መልሳ እንድትይዝ አድርገዋል፡፡ በ1947 ዓ.ም በባንዱንግ ኢንዶኒዢያ በተደረገው የገለልተኛ አገሮች ጉባኤ ላÃ፣ ኢትዮጵያን መሥራች አባል በማድረግና 'የጋራ ደህንነት' የተባለውን የፖለቲካ ፍልስፍና በማራመድ፣ በዓለም አቀፍ ደረጃ ስመ ጥሩና ገናና መሪ ለመሆን በቅተዋል፡፡ ይህን አመለካከታቸውን ለማሳ≠ት በተባበሩት መንግሥታት ሥር ወደ ኰርያ እንዲዘምት የተደረገውን የኢትዮጵያ□ ዘመናዊ ∧ ¯ብርጌድ በTδሌነ| ማንሳት ይቻላል፡፡

ጃንሆይ በንጉሠ ነገሥትነት ዘመናቸው ሁሉ በርካታ አገሮችን በመጎብኘትና በአገራቸውም ተቀብሎ በማስተናገድ አገራችንን በሰፊው ያስተዋወቁና ግርማ ሞገሥን ያላበሱ ተከብረው ያስከበሩ መሪ ሆነው ቆይተዋል፡፡ በ1945 ዓ.ም ከከባድ ዲፕሎማሲያዊ ትግል በኋላ ኤርትራ ከጥንት አገሯ ከኢትዮጵያ ጋር መልሳ እንድትዋሃድ በማድረግ የባሕር በር ለአገራችን መልሰው ከፍተዋል፡፡

ግርማዊነታቸው የአፍሪካ አገሮች በቅኝ አገዛዝ ሥር በነበሩበ| ጊዜ የኢትዮጵያን የፖለቲካ የብርታትና የንዋይ ድጋፍ አረጋግጠው ቆይተዋል∀∀ የአፍሪካ የነፃነት ትግል ሲወሳ ጃንሆይ ለደቡብ አፍሪካ ታጋይ ለኔልሰን ማንዴላና ለመሰሎቹ መሪዎች ✎☹✪_ ብርታት ያደረጉት አስተዋፅኦ በራሳቸው አንደበት የተነገረ ነው፡፡ በ1955 ዓ.ም ደግሞ በጊዜው ነፃነት አግኝተው የነበሩትን የሰላሣ ሁለት አገሮች መሪዎች በመሰብሰብ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት በአዲስ አበባ ከተማ እንዲመሠረት አድርገዋል፡፡ ይህን ድርጅት ለማቆም ያደረጉት ጥረት 'የአፍሪካ አባት' ያሰኛቸው ከፍተኛ እውቅናን አስጥቷቸዋል፡፡

ሌላው በቅርቡ ከአሜሪካ የተገኘው ታሪካዊ የሚሥጥር ሰነድ የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሤን አርቆ አስተዋይነት በጉልህ የሚያሳይ ነው፡፡ ከፕሬዚደንት ኒክስን ጋር ስላደረጉት ስብሰባ ዶክተር ኪሲንጃር ባቀረቡት ማስታወሻ፣ ንጉሡ ϶϶የኮምኒስትና የፅንፈኞች አደጋ በኢትዮጵያና በዓለም ላይ እንዳንዣበበ϶϶ በግልፅ ተንብየው አስረድተው እንደነበር ያሳያል፡፡ ያኔ የታያቸው በሕይወታቸው ዘመን ደረሰ፡፡

ሊቀ መንበር፣ ክቡራትና ክቡራን!

ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሤ በብልህ አመራራቸውም በአገር ልማትና ማኅበራዊ አገልግሎት ዘርፍ በርካታ ተቋማትን እንዲሁም የሙብትና የአገልግሎት መድረኰችን አረጋግጠዋል፡፡ ስለሴቶች እኩልነት፣ ስለሠራተኞች መⶓት፣ ስለወጣቶች፣ ስለአካል ጉዳተኞችና፣ አረጋውያን እንክብካቤ አስበው የተለያዩ ፈር ቀዳጅ የአገልግሎቶች አቅርቦቶችን ዕውን አድርገዋል፡፡

ጃንሆይ በዕምነት ዙሪያም ሐይማኖት አክባሪ ንጉሥ ስለነበሩ የኢትዮጵያን ጥንታዊት ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስትያን ፓትርያርካዊ አመራር ከግብጽ አንስተው ወደ አገራቸው መልሰዋል፡፡ ታሪካዊና ጥንታዊ ገዳማትና የቤተ ክህነት ቅርሶቿም በክብር እንዲያዙና እንዲቆዩ ደክመዋል፡፡ "አገር የጋራ ነው' ሃይማኖት የግል ነው" በሚል መርሃቸው የሰላምና የፍቅር አባትነታቸው□ አስመስክረዋል፡፡

የልማት አውታሮች፣ የመንገድ፣ የመብራትና የሃይል፣ የፖስታና ስልክ፣ የባንኮች፣ ፋብሪካዎችንና ሰፋፊ የግብርና ተቋማትን፣ የሸለቆዎች ልማትን ወዘተ በመተለም፣ ከፍተኛ አርቆ አስተዋይነትን የተላበሱ፣ አገሪቷን ወደ ራስ መቻል ሊያሸጋግሩ የሚችሉ የግንባታ ጥረቶችን ያለማሰለስ ተግብረዋል፡፡

ከብዙ፣ የፈተናና የትግል፣ የስኬትና ድል፣ የእድገት ዘመናት በኋላ፣ የሚወዷቸውና የሚያቀርቧቸው፣ የደከሙላቸው ተማሪዎችና የወታደር መኰንኖች በአመጽ ተነሱባቸው፡፡ የከፋ ረሃብም በአገሪቷ ተከሰተ፡፡ በዚህ ጊዜ ደርግ የተሰኘ የወታደር ቡድን አይሎ፣ በ1966 ዓመተ ም|[| በሚያሳዝንና በሚያሳፍር ሁናቴ መንግሥታቸውን ለማውረድ በቃ፡፡

ጌታ ሊቀ መንበር'ከቡራትና ከቡራን

ግርማዊ ቀዳማዊ ዓፄ ኃይለ ሥላሤ በዚህ ሁሉ ዘመናቸው በዙሪያቸው አሰባስበው ለመሪነት ያበቋቸው ባለሥልጣናት ከመሣፍንትና መኳንንት የተመዘዙ አል□ϖ.∴Τ∀∀ ከሁሉም መደብ የኢትዮጵያ ሕዝብ አብራክ የተፈጠሩ ታላቅ አዋቂዎችና ጠንካራ የአመራር ብቃትን የተላበሱ እንደነበሩ ይታወቃል፡፡ በብቃትና ችሎታ እንጂ በዝርያ አልተሾሙም፡፡ ደ Ó እነዚህን ታማኝ የአገር መሪዎች በግፍ ከገደለ በኋላ ፅዋውን ወደ እርሳቸው አዙሮ በዚያው ዓመተ ም|[| ደርግ አፍኖ ገደላቸው፡፡

በዚህ ☼☝Ó ውሱን የጊዜ ገደብ ጃንሆይ በብልሕነትና በአርቆ አስተዋይ አመራራቸው የተቀዳጁትን ድል አንኳር አንኳሩን እነጂ ሁሉንም ዘርዝሮ ለማቅረብ አዳጋች ነው፡፡

እኚህ ገናና ንጉሠ ነገሥት በግል ኑሮአቸው ኲስታራና ቁጥብ፣ በሃይማኖታቸው ፅኑ፣ ቆራጥነትን የተላበሰ ስብዕናን የሚያንፀባርቁ ርህሩህና መሃሪ ንጉሥ እንደነበሩ ይነገርላቸዋል፡፡

ጃንሆይ በከፍተኛ ሥልጣናቸው ሳይመኩ በግላቸው የተነሱባቸውን ጭምር በምሕረትና በግዞት ለማረም ይሞከሩ እንደነበር የሚታወቅ ነው፡፡ የፋሺስት ጣልያን ምርኮኞችንም ሳይቀር በቸ □| Τረዋል፡፡ ደርግ የሚባለው ቡድን በእግሩ ፀንቶ ሳ—qሀ በዱለታው ላይ የነበሩትን ወንጀለኞች ለይተው ታማኝ የነበሩ የጦር መኰንኖች ሊያε♦Óዷቸ↔ ♦ε□↔ ፈቃዳቸውን በጠየቋቸው ወቅት "አይሆንም ተዉአቸው ልጆቻችን ናቸው" ያሉትን የመሐሪነታቸውን ዳር ማንሣት ይቻላል፡፡

ለአፍሪካ አገራትም ከነፃነት በኋላ ስለሚኖራቸው ግንኙነት ከቅኝ ገዢዎቻቸው ጋር ቂመኛነት እንደማይጠቅም አስገንዝበዋል፡፡ በአፍሪካ አንድነት ምሥረታ ጊዜ ባደረጉት ንግግራቸው ϶'ያለፈውን ረስተን ለወደፊቱ አብረናቸው እንሥራ" እንዳሉት ሁሉ እኛም ከእንዲህ ያለፈውን 'ታሪክ' በማድረግ ፈለጋቸውን በመከተል ልንራመድ ይገባል፡፡

ግርማዊነታቸው አሁን በአፀደ ነፍስ ቢመለሱ፣ ላለፉት ሃምሳ ዓመታት ያህል ኢትዮጵያን በተለያየ መልኩ ሲያናውጡና ግፍ ሲፈጽሙባት የኖሩትን በደለኞች ምህረት ያደርጉላቸው ነበር ብሎ ለመገመት አያዳግትም፡፡

እኛ ኢትዮጵያውያን ከእኚህ ታላቅ መሪ ሕይወት ልንማር የምንችለው እጅግ ብዙ ጉዳዮች ቢኖሩም፣ ለዛሬ ምሽት አንዱን የመሃሪነታቸውን ስንኝ ብቻ ነቅሰን በማውጣት፣ ይቅር ለእግዚአብሔር ተባብለን ንስሃ እንግባ፡፡ የታሪካችንን ፅኑ ኢትዮጵያዊነት ተመርኩዘን ባሁኑ ወቅት ብልጭ በማለት ላይ በሚታየው የተስፋ ድባብ ጭምር ተነሳስተን ታሪካችንን ለማደስ የጥላቻ ፖለቲካን እናስወግድ፡፡ ችግሮቻችንን ደረጃ በደረጃ በእውቀትና ብልሕነት በታገዘ አመራር እየፈታን፣ ጃንሆይ በጣሉት ፅኑ መሠረት ላይ በመቆም በጎ በጎውን ይዘን እንድንጓዝ ጥሪዬን አቀርባለሁ፡፡

እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይባርክ

ኢትዮጵያችን በነፃነቷ ታፍራና ተከብራ ለዘልአለም ትኑር